

บทวิเคราะห์และสรุปผลการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าทางห้องปฏิบัติการ ประจำเดือนธันวาคม 2563

โดย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคเหนือตอนล่าง

รายงานผลการทดสอบตัวอย่างเดือน ธันวาคม 2563

จังหวัด	พื้นที่ (ตร.กม.) (x1000)	ประชากร คน (x1000)	ประชากร สุนัข (x1000)	ประชากร สุนัข/ตร. กม.	คน: สุนัข	จำนวนตัวอย่าง สะสม พ.ศ. 2563		จำนวนตัวอย่าง เดือนนี้	
						ตัวอย่าง ที่ตรวจ	ผลบวก	ตัวอย่าง ที่ตรวจ	ผลบวก
กำแพงเพชร	9	729	120	85	6:1	84	0	3	0
ตาก	16	644	36	39	18:1	66	3	0	0
นครสวรรค์	10	1,065	206	111	5:1	139	0	0	0
พิจิตร	5	542	68	120	8:1	86	0	1	1
พิษณุโลก	11	865	102	80	8:1	78	1	0	0
เพชรบูรณ์	13	995	106	79	9:1	116	0	5	5
สุโขทัย	7	599	107	91	6:1	93	0	0	0
อุตรดิตถ์	8	457	74	58	6:1	83	0	0	0
อุทัยธานี	7	330	92	49	4:1	65	1	2	2
		รวม				810	5	11	

1. สถานการณ์การเกิดโรค

1. ประจำเดือนธันวาคม

ในเดือนธันวาคม 2563 ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคเหนือตอนล่าง ตรวจโรคพิษสุนัขบ้าทั้งหมด 11 ตัวอย่าง เป็นสุนัข 1 ตัวอย่าง และแมว 10 ตัวอย่าง ผลการตรวจพบว่าทุกตัวอย่างให้ผลลบต่อการตรวจหาเชื้อไวรัสพิษสุนัขบ้า (ภาพที่ 1)

2. ผลการตรวจสะสม

จากข้อมูลผลการตรวจโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ปศุสัตว์เขต 6 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม 2563 มีตัวอย่างทั้งหมด 810 ตัวอย่าง พบผลบวกทั้งหมด 5 ตัวอย่างในพื้นที่จังหวัดตาก 3 ตัวอย่าง พิษณุโลก 1 ตัวอย่าง และอุทัยธานี 1 ตัวอย่าง เป็นสุนัข 3 ตัวอย่าง และแมว 2 ตัวอย่าง

2. การดำเนินการ

การดำเนินการโครงการที่เกี่ยวข้องกับโรคพิษสุนัขบ้าในเดือนธันวาคม มี 3 โครงการ คือ โครงการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข สร้างรอยยิ้มให้ประชาชน มีจังหวัดที่ดำเนินการ คือ จังหวัดอุทัยธานี จัดกิจกรรมในวันที่ 17 ธ.ค. 63 ณ โรงเรียนเพชรน้ำผึ้ง อ. ลานสัก และจังหวัดพิจิตร จัดกิจกรรมในวันที่ 23 ธ.ค. 63 ณ วัดปากดง อ.สากเหล็ก ออกหน่วยผ่าตัดทำหมันสุนัข แมว และบริการรักษาสัตว์ป่วย การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า บริการให้ความรู้

คำแนะนำด้านการเลี้ยงสัตว์ การดูแลสุขภาพสัตว์พร้อมทั้งแจกเวชภัณฑ์สำหรับสัตว์และเอกสารคู่มือการเลี้ยงสัตว์ โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี มีจังหวัดที่ดำเนินการ คือ จังหวัดพิษณุโลก โดยจัดกิจกรรมในวันที่ 17 ธ.ค. 63 ณ สำนักงานเทศบาลบ้านแยง อ.นครไทย มีการออกหน่วยผ่าตัดทำหมันสุนัข แมวด้วยโอกาส การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า จัดนิทรรศการให้ความรู้ในการเลี้ยงสัตว์ พร้อมทั้งแจกเอกสารการเลี้ยงสัตว์ และเวชภัณฑ์สำหรับสัตว์ และโครงการทำหมันถาวรเพื่อควบคุมประชากรสุนัขและแมว มีจังหวัดที่ดำเนินการ คือ จังหวัดพิษณุโลก โดยจัดกิจกรรมในวันที่ 15 ธ.ค. 63 ณ วัดท่าหนอง อ.วัดโบสถ์ วันที่ 18 ธ.ค. 63 ณ อบต.คุยม่วง อ.บางระกำ และวันที่ 25 ธ.ค. 63 ณ วัดบางทราย อ.เมือง มีการออกหน่วยผ่าตัดทำหมันสุนัข แมวด้วยโอกาส การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า แจกเอกสารการเลี้ยงสัตว์ และเวชภัณฑ์สำหรับสัตว์

3. บทวิเคราะห์

ปัจจุบันสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างมีอัตราการเกิดต่ำ ไม่พบรายงานการเกิดโรคมาเป็นระยะ 8 เดือนติดต่อกัน พบสัตว์ที่ให้ผลบวกต่อโรคพิษสุนัขบ้า ร้อยละ 0.62 (5/810) เมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์ของประเทศไทย พ.ศ. 2563 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 พบผลบวก ร้อยละ 3.42 (230/6,729) หน่วยงานปศุสัตว์ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานปศุสัตว์เขต 6 ในหลายจังหวัดได้ออกหน่วยบริการผ่าตัดทำหมันสุนัข แมวเพื่อลดจำนวนประชากรสัตว์ ลดความเสี่ยงการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่โดยการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ เพื่อเป็นการควบคุมการแพร่ระบาดของโรค พร้อมทั้งการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนทุกคนได้เข้าถึงความร้ายแรงของโรคนี้อย่างถูกต้อง และโรคนี้อย่างคงเป็นโรคที่มีความสำคัญเพราะเป็นโรคสัตว์สู่คนที่ยังไม่มียารักษาสามารถป้องกันได้โดยการหลีกเลี่ยง การสัมผัสใกล้ชิดกับสัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยงที่ไม่คุ้นเคย ดังนั้นการป้องกันไม่ให้เกิดโรคจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ และเพื่อมุ่งเน้นให้โรคพิษสุนัขบ้าหมดไป ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี และทาง ศวพ. นั้นใช้วิธีมาตรฐานในการตรวจ ซึ่งให้ผลถูกต้อง แม่นยำ สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการตรวจวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการไปใช้ประโยชน์ทำให้ทราบถึงสถานการณ์ของโรคซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนป้องกันและควบคุมกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าต่อไป

ภาพที่ 1 ตำบลที่ส่งตัวอย่างตรวจโรคพิษสุนัขบ้า พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง เดือนธันวาคม 2563

